benævnelse anses for pensioner i henhold til artikel 42 i forordning nr. 3.

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Monaco

Pescatore Kutscher Sørensen O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. juni 1975.

A. Van Houtte — Justitssekretær

R. Lecourt — Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 18. JUNI 1975 [1]

Høje Ret.

Hr. Anselmetti, sagsøgeren i den sag, der ligger til grund for den forelæggelse, som skal behandles i dag, er italiensk statsborger. Fra 1958 var han beskæftiget som arbejdstager — åbenbart som minearbejder — i Belgien og havde bopæl sammen med sin familie i denne medlemsstat. I december 1963 blev Anselmetti syg; siden den tid har han været anerkendt som uarbejdsdygtig. Han modtager derfor i henhold til belgisk ret, som jeg senere skal komme nærmere ind på, en invaliditetsgodtgørelse.

Desuden modtager han — og herom drejer det sig i første række i den foreliggende sag — et familietilskud efter belgisk ret. For dette tilskud gjaldt der i begyndelsen en almindelig sats; efter en vis tid blev den forhøjede sats bragt i anvendelse. Det sidste var tilsyneladende tilfældet indtil november 1965, dvs. indtil det tidspunkt, da Anselmetti med sin familie vendte tilbage til Italien, hvor han nu bor. Fra dette tidspunkt blev det belgiske familietilskud igen udbetalt efter den almindelige sats. Dette skete formentlig i medfør af artikel 40 i forordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere, hvori det bestemmes:

»En arbejdstager . . ., som har børn, der er bosat eller bliver opdraget i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, har ret til familieydelser for disse børn efter bestemmelserne i den kompetente stats lovgivning indtil det beløb, der ydes i familietilskud efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor disse børn er bosat eller bliver opdraget«.

Den forhøjede sats blev først anvendt igen fra den 1. oktober 1972, dvs. fra ikrafttrædelsen af forordning nr. 1408/71

1 — Oversat fra tysk.

(EFT-specialudgave 1971 (II), s. 366; org. ref. ABl. L 149 af 5. 6. 1971), som afløste forordning nr. 3, åbenbart under hensyn til ånden i denne forordning.

Da Anselmetti ikke var indforstået med den midlertidige nedsættelse af familietilskuddet anlagde han sag ved Tribunal du Travail de Charleroi, og da han ikke fik medhold her, ankede han til Cour de Travail de Bruxelles.

Sagsøgeren mener, at det er forkert, at artikel 40 i forordning nr. 3 er blevet anvendt på ham. I virkeligheden gælder denne bestemmelse kun for aktive arbejdstagere. Herudover mener han at kunne påberåbe sig artikel 10 i forordning nr. 3, som indeholder forbud mod forskelsbehandling, der begrundes i en vandrende arbejdstagers bopæl.

Den sagsøgte kasse er derimod af den opfattelse, at det er med rette, at artikel 40 er blevet anvendt. Invaliditetsperioder skal nemlig betragtes som beskæftigelsesperioder, da invaliditetsydelserne kun er godtgørelser, som kan tilbagekaldes, såfremt uarbejdsdygtigheden ikke mere når en bestemt grad. Ifølge artikel 42 har de personer, som oppebærer pension i medfør af lovgivningen i kun én medlemsstat, og som bor på en anden medlemsstats område, ret til familietilskud efter bestemmelserne i det land, som det påhviler at udrede pensionen, som om de boede i dette land; denne bestemmelse kan i hvert fald kun finde anvendelse, såfremt det drejer sig om pensioner af varig karakter.

På sagsøgerens begæring udsatte den forelæggende ret sagen ved dom af 20. december 1974 og forelagde i henhold til EØF-traktatens artikel 177 følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

1. Omfatter forordning nr. 3's artikler 10 og 42 (sidstnævnte som ændret ved forordning nr. 1/64) med udtrykket de »personer, der oppebærer pension« en vandrende arbejdstager, der modtager det, som i Belgien kaldes en »invaliditetsgodtgørelse« ifølge den nøjagtige ordlyd af § 53 i den belgiske lov af 9. august 1963 om den syge- og invalideforsikring, der er omhandlet i bilag F til nævnte forordning nr. 3?
2. I tilfælde af benægtende besvarelse, kræver da de fundamentale retsgrundsætninger om henholdsvis velerhvervede rettigheder og fri bevægelighed for vandrende arbejdstagere, som begge ligger til grund for forordning nr. 3, at den nationale lovgivning i en medlemsstat viger, såfremt artiklerne 40 og 41 i nævnte forordning anvendes?

Inden jeg påbegynder undersøgelsen af disse spørgsmål, vil jeg — som nævnt — kort komme ind på belgisk ret.

Ifølge den belgiske lov om syge- og invalideforsikring af 9. august 1963 udbetaltes der efter uarbejdsdygtighedens indtræden først en »Indemnité d'incapacité primaire« (godtgørelse for foreløbig uarbejdsdygtighed) i et år. Derefter blev der i to år udbetalt en »Indemnité d'incapacité prolongée« (godtgørelse for langvarig uarbejdsdygtighed), som tilsyneladende med henblik på anvendelsen af internationale overenskomster skulle anses for »Indemnité d'invalidité« (invalidegodtgørelse). Herefter fik den forsikrede »Indemnité d'invalidité«, mænd indtil det 65. år og kvinder indtil det 60. år, dvs. indtil det tidspunkt, hvor alderspensionen trådte i stedet for invaliditetsgodtgørelsen. Ved lov af 27. juni 1969, som trådte i kraft den 1. januar 1970, blev Indemnité d'incapacité prolongée afskaffet. Herefter udbetaltes der en Indemnité d'invalidité i tilfælde af uarbejdsdygtighed allerede efter 1 års forløb. Hvad angår familietilskuddet, blev det principielt udbetalt efter den forhøjede sats fra tidspunktet for betalingen af Indemnité d'invalidité, hvorfor sagsøgeren i hovedsagen også allerede før ikrafttrædelsen af forordning nr. 1408/71 i en periode havde oppebåret godtgørelse efter den forhøjede sats.

Cour du Travail de Bruxelles ønsker nu i første række at få oplyst, om de i artikel 10 og 42 i forordning nr. 3 nævnte perso-

ner, der oppebærer pension, også omfatter en vandrende arbejdstager, der — som sagsøgeren — i Belgien modtager en Indemnité d'invalidité, dvs. ydelser af type A i henhold til artikel 24 i forordning nr. 3, der beregnes uden hensyn til varigheden af den tilbagelagte forsikringsperiode. Det skal med andre ord fastlægges, hvad der skal forstås ved »pension« i henhold til de nævnte bestemmelser.

Efter de i sagen navnlig af Kommissionen anførte argumenter, synes løsningen på dette problem ikke at volde store vanskeligheder.

Efter min opfattelse har Kommissionen således på overbevisende måde forklaret, at det af den sagsøgte kasse fremhævede forhold, at den belgiske invaliditetsgodtgørelse har udligningskarakter, er uden betydning, da al socialforsikring har denne funktion.

Endvidere behøver pensioner ikke nødvendigvis at være af varig karakter. I denne forbindelse er det måske interessant, at der efter luxembourgsk ret udtrykkelig ydes Pension d'invalidité, også selv om det ikke drejer sig om en vedvarende invaliditet.

Den omstændighed, at ydelser kan tilbagekaldes i tilfælde af en ændring i de faktiske forhold, tvinger endvidere ikke til den slutning, at sådanne ydelser ikke kan være pensioner. Der kan i denne sammenhæng henvises til, at f.eks. enkepensioner kun betales, sålænge den berettigede ikke gifter sig igen. Alligevel bliver de i afsnit III, kapitel 3 i forordning nr. 3, som udtrykkelig angår »pensioner«, betegnet som efterladte*pensioner*.

Man må derfor give Kommissionen ret i, at det afgørende kriterium for begrebet »pension« alene er den lange varighed af de omstændigheder, som ligger til grund for dens tildeling. Det er karakteristisk for en pension, at det er en ydelse afpasset efter varigheden, dvs. en ydelse, der tildeles så længe, omstændighederne ikke ændrer sig.

Den belgiske Indemnité d'invalidité falder således — som tilsvarende ydelser i andre medlemsstater, der udtrykkelig betegnes som pensioner — utvivlsomt ind under begrebet »pension«, og den indebar derfor, at artikel 42 i forordning nr. 3, ifølge hvilken oprettelse af bopæl i en anden medlemsstat ikke måtte have indflydelse på beregningen af familietilskud, skulle anvendes i forordningens gyldighedsperiode.

Med henblik på tilsvarende formuleringer i det forelagte spørgsmål kan man endvidere, som Kommissionen har gjort det, tilføje, at den omstændighed, at der i artikel 24 i bilag F til forordning nr. 3 kun tales om invaliditets*ydelser*, er uden betydning. Heraf kan man nemlig utvivlsomt ikke slutte, at forordning nr. 3 ikke indeholder bestemmelser om *invalidepensioner*. En udelukkelse af forordning nr. 3's anvendelse på regler om invalidepensioner ville nemlig ikke være i overensstemmelse med det almindelige system i denne forordning og heller ikke med ånden i EØF-traktatens artikel 51, hvori der i øvrigt ligeledes kun tales om ydelser. Jeg vil altså ligesom Kommissionen antage, at begrebet »ydelser« åbenbart er et almindeligt begreb, der absolut — som det fremgår af artikel 27 og 28 i forordning nr. 3 — omfatter pensioner. Dette begreb og dets anvendelse både i artikel 24 og i bilag F til forordning nr. 3 taler følgelig ikke imod, at den belgiske invaliditetsgodtgørelse betegnes som en pension.

Efter min opfattelse står det hermed klart, hvorledes der skal svares på det første spørgsmål fra Cour du Travail. Yderligere argumenter er ikke nødvendige. Det gælder for det første den italienske regerings henvisning til, at invaliditetsgodtgørelsen efter forordning nr. 1408/71 anses for en pension, uden at der er sket nogen ændring i den belgiske retsstilling, og selv om artikel 77 i forordning nr. 1408/71 sammenholdt med artikel 42 i forordning nr. 3 ikke udviser nogen indholdsmæssig ændring. Men det gælder også for sagsøgerens henvisning

til, at Institut nationale d'assurance maladie-invalidité anser invaliditetsgodtgørelsen for en pension, hvoraf man kan drage den følgeslutning, at der ikke er nogen fornuftig grund til, at Caisse d'allocation familiale skulle betegne den anderledes. Men disse henvisninger bekræfter dog det standpunkt, som jeg tiltræder.

I betragtning af resultatets klarhed forekommer det mig heller ikke nødvendigt at komme ind på det andet spørgsmål, som er stillet subsidiært for det tilfælde, at det første spørgsmål besvares benægtende. Domstolen kan derfor lade det stå åbent, om man — som det hævdes af den italienske regering — måske kunne nå til en tilsvarende løsning, hvis man benyttede forordning nr. 1612/68 (EFT-specialudgave 1968 (II), s. 467; org. ref. ABl. L 257 af 19. 10. 1968) og det heri anvendte begreb »sociale fordele«.

Jeg foreslår derfor, at den præjudicielle anmodning fra Cour du Travail de Bruxelles besvares således:

I henhold til forordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere omfatter de i artikel 10 og 42 omhandlede personer, der oppebærer pension, en vandrende arbejdstager, som har ret til invaliditetsgodtgørelse, for så vidt som denne med henblik på varigheden af de omstændigheder, som begrunder retten, har karakter af en pension.